

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én, 10-én és 20-án.
Egyes példány nem kapható.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTŐZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESÍTŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest, VI., Nagy János-utca 1/B.
hova az előfizetési összegek, valamint a
köziratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Kéziratok nem lesznek visszaadva.

TARTALOM. Az általános fogyasztás. — A bérletösszegek felemelése. — Vegyesek. — Szerk. üzenet.

Az általános fogyasztás.

Lapunk egy másik helyén közöljük a f. é. három hónapban elért fogyasztás eredményét, a melynek végösszege keresztszámban 15,533,581 frt, tehát 241,548 frt 50 kr. több a mult hason időben elért eredményénél.

Ezen többlet bevétel nagyobbrészt a szivarka fogyasztásból ered, a melynek évről-évre való állandó emelkedését látjuk. Ezen számokból tisztán kivethető azon tény, hogy a fogyasztó, illetőleg a fogyasztás mérvadó, hogy ha a gyártmányok jósága felől szemlélt tartunk. A fogyasztó nem hiába keresi azon fajokat, a melyek az árak megfelelőleg minőség tekintetében jók. És így megfogható, hogy a „Memphis“-nek fogyasztása 38%-kal emelkedett, a Dráma 36%-kal, tehát két szivarka, melyek hasonló szivarkákkal szemben előnyben részesültek.

Hogy ha a szivarkák fogyasztásában előállt emelkedés örömdetes konstatació is, annál deprimálóbb a szivar fogyasztásának a hanyatlása. Az ember hajlandó volna első pillanatra a szivarkák fogyasztásának számát a szivarok fogyasztásának hanyatlásával kapcsolatba hozni, hogy ha erre valamelyes támpont létezik. Azonban ez nem áll. A szivarkák óriási fogyasztása természetes s az teljesen beigazolható, honnan származik.

A nők és gyermekek cigarettázása, a pipadohányzással való felhagyás a munkásoknál, akik a pipázást a cigarettázással pótolják, ezek és hasonló tények emelik a szivarka szivást s ezek járulnak nagyobbrészt a fogyasztáshoz. A mi a szivaroknál tapasztalható hanyatlást előidézi, ennek oka az évek óta tartó rossz üzletmenet s egyéb más okok, a melyek a visszaesésnek az okozói.

Nevezetesen két faj az, a melyeknél a visszaesés feltűnően nagy és pedig először azon okból, mert ezen szivarok, a melyekről szó van, a népeknek vannak szánya, nevezetesen az 5 és 3½ krajczáros szivarok, de még azért is, mert ezen két szivar egy év lejártá előtt, több éven át egy konzorcium által lett szállítva és azoknak csak egy csekély része a belföldi gyárakból került ki.

De nem mintha a konzorcium által előállított szivarokat jobbaknak tartanók mint a mienket, sőt ellenkezőleg. A mi szivargyártmányaink határozottan jobbak voltak és ma is jobbak. Azonban tudvalevő dolog, hogy a közönség izlésére mennyit lehet adni azon pillanatban, midőn a szivart válogatja s veszi. Hogy ha részrehajthatlanul akarunk beszélni, meg kell vallani, hogy ezen szállított szivarok

a szín és kinézés tekintetében minden izlésnek megfelelt és hogy a vevő szeme meg volt tévesztve, midőn az árut meg látta. Ezáltal a két szivarnem különös világításba került, amennyiben a mi szivarjaink az izlésnek, az idegenek pedig a kinézésnek feleltek meg és miután a vevő különbséget tenni alig képes, így tehát a két szivarnem fogyasztása addig a pillanatig örömdett nagy lendületnek, a míg az idegen s hazai gyártmány felváltva lett árusítva. Hogy ebben a körülményben semmi jelentőség nem létezett, az ma észlelhető. Nem szabad a dohányzót tetszése szerint majd erre, majd amarra a gyártmányra szoktatni, hogy ha arról van szó, saját gyártmányának kelendőseget szerezni. A világos fedőlevelek hiányában, amely hiány sok évig tartott és a könnyű szivarok hiányában a Németországból származó könnyű, de mint a szalma gyorsan égő szivarnemeknek oly dohányzók tetszését megnyerni, akik épen gyenge dohányosok. Erről tanuskodik az F. szivar, amely az utóbbi években mesésen fogyott. Azonban e szivarnem a vasárnapi dohányzóknak volt szánva és miután annak készítéséhez most jó erős dohány lesz felhasználva, fogyasztásuk lefelé megy.

Ebből az egészből az a tanulság, hogy a gyártás gondoskodjék oly hazai termék előállításáról, amely a dohányzót szivarok azt a tanulságot eredményezték, hogy a rossz szivarok is nagy kelendőségnek örömdhetnek s megfordítva, a jó szivarok nem kellenek. Azért ez nem valami különös s ezt nem is kell megbámulni, mert a tények beszélnek elég világosan. Csak arról van szó, miként legyenek a szivarok előállítva, hogy a dohányzókat kielégítsék. A szivar alakja, színe és kinézése képes még a rosszabb tartalmu szivart is kártalanítani. Hogy ha nem is akarunk sok szót vesztegetni arra, hogy a szivarok gyártásához rossz anyag lesz felhasználva, mégis határozottan ki kell jelentenünk, hogy a gyártmány kinézése első sorban figyelmet igényel. Hiába állítja a szakértő, hogy emez vagy amaz fedőlevél jó vagy nemes. A dohányzó mint nem szakértő van hivatva ítéletet mondani a gyártmány jóságára felett, mert ő veszi és fizeti azt.

Hogy a pipadohány és burnót fogyasztása csökken, erről tisztában vagyunk. Az idők nagyon megváltoztak és a pipa ma csak olyas valami, a mit az ember mint ereklyét őriz, hogy ha értékés. És aligha jönnek vissza jobb idők a vágott dohányra. Azért nagyon czélszerűtlen

ennek gyártására nagyobb súlyt fektetni, mint a mennyi arra fordítatik. Ellenben, a mint azt a közel multban egy cikkünkben kifejtettük, a mi kitűnő pipadohányaink kivételét ajánlanók és pedig nem mint nyers dohányt, hanem dobozokba zárt vágott dohányt, mint kész gyártmányt. A burnót fogyasztásnak felmentése ép oly lehetetlen, mint czélszerűtlen volna, amennyiben annak élvezői nap nap után ritkábbak lesznek és a fiatalabb nemzedék ezt mint élvezeti cikket nem ismeri. A fogyasztás általában emelkedett és pedig közel egy negyed millióval négy hónapon belül és ezen eredmény örömdetes. Azonban nem kell félreérteni ezen emelkedésnek az okát s meg kell figyelni, hogy mely szivarnemek forgalma emelkedett s melyik hanyatlott. Hogy a szivaroknál ily nagy eredmény eléretett, elég anyagot ad a gondolkozásra és megköveteli azt az óvatosságot, amely szükséges arra, hogy az elvesztet teret visszahódítsa, illetőleg azt magnagyobbítsa. Hogy ez elérhető, erről egy percig sem kételkedünk s egy ember sem fog azon ketykedni, aki a szivarok hullámzását fogyasztásuk tekintetében alaposan ismeri.

A bérletösszegek felemelése.

Vannak bizonyos állami bevételek, melyeknél a hivatalnoknak korlátlan hatalma van és melyeknél az arra vonatkozó rendeletek mint tehetetlennek bizonyulnak. Ehhez az állami bevételhez számítható a dohányárusok többsége is.

Tulajdonképpen, ha a dolgot tüzetesen mérlegeljük, ezen bérlet nem egyéb, mint az elárúsított termékekért bevett provisióknak részleges visszafizetése.

Hogy ez mit jelentsen, az ég tudja, mi nem vagyunk képesek felogni, hogy az állam miért nem vonja el már az áruk eladásánál ezt az egy vagy két százalékot. De nem arról, hanem itt arról akarunk beszélni, hogy a provisió visszafizetésének ezen módja a zaklatásnak mily tág kaput nyit.

Az egyik a fogyasztás után 1%-ot, a másik 2%-ot fizet. Ezen különbséget azért teszik, mert megakarják könnyíteni annak az existenciáját, aki a dohánytőzsde más melléktárgyak nélkül üzi. Ez humánus dolog, ez igazságos!

Azonban hol kezdődnek ezek a melléktárgyak és hol végződnek! Hiszen vannak dohányárudák, ahol nincsenek melléktárgyak, amelyeket látni nem lehet és 2 százalékkal meg nem adózhatók. Ellenben vannak szegény ördögök, akik bizonyos melléktárgyakat forgalomba hoznak, hogy egy pár krajczárt nyerjenek és ezek kötelesek az egész fogyasztás után 2 százalékot fizetni. Vigyázzunk! Nekünk nincs ellenvetésünk az ellen, hogy ha a fűszerkereskedő,

szatócs, pálinkamerő nagyobb bérösszeget fizetni kénytelen, mint azok, akik a boltbért és az adót a dohánytözsde után egyenesen fizetni kötelesek, mégis nem vagyunk képesek felfogni, hogy ez nem a fennálló szabályok értelmében történik, ha egy csekélység végett, amely az arudában előfordul, az egész dohány és szivar-fogyasztást egy százalékkal adóképpen megterhelik.

Egy másik figyelemreméltó körülmény a bérlet fizetésénél abban áll, hogy a bérletfelemelés abban az esetben is bekövetkezik, ahol a három év nagyobb forgalmat mutat ugyan, de az utolsó évben vagy félvévben egy új tözsde keletkezett. Előreláthatólag ily körülmények között az árúnak a fogyasztása csökken, kevesebbet árul és mégis nagyobb bért kénytelen fizetni. Miután azonban a bérösszeg felemelésénél a dohányárus egy új, három évre szóló szerződést kötött, egyáltalán nem áll jogában a bérleszállítást véget folyamodni és ha teszi is, el lesz utasítva.

Nem létezik egy neme sem: az adóztatásnak, ahol a megadózott oly annyira függne a véletlenről s a tisztviselő felfogásától, mint ezen ugynevezett dohánytözsde-adónál. Az egész szerencsétlenség abban áll, hogy ez nem adó s annak nem is nevezhető, azért nincs is az ellen orvosság.

Mégis, ugy hiszszük, kötelességünk ezen körülményekre reámutatni, hogy a tözsdebér megszabásánál mindaz figyelembe véssék, ami ehhez szükséges. Főképp azonban az arra hivatott közegeknek szívéré kötik, hogy az új szerződések aláírása ne történjék olyan gyorsan, mint maupáság. Hisz ez nem járja, hogy egy régi dohányárusnak, egy, amint az most kizárólag történik, egy új, felemelt berről szóló szerződés előterjesztések s azon alternatíva elé állíttassék, azt vagy azonnal aláírja, vagy a dohányárudát elveszítse. Csak ami igazságos. Egy ilyen eljárás az állam méltóságával össze nem egyeztethető, amennyiben még a magán embernek sem szabad így eljárni.

A végrehajtott közegeknek mégis kell, hogy ily eljárásra felsőbb hatóságuk részéről kitanítva legyenek, mert különben ez meg nem történhetné.

És habár a dohányárus a pénzügyi közegekkel szemben függő viszonyban áll, mégis azt gondoljuk, hogy neki jogában áll jogorvoslattal élni épp úgy, mint más állampolgárnak. Vagy talán nem?

Vegyések.

Személyzeti ügyek. Dr. Perleberg miniszteri tanácsos ur hat heti szabadságát f. é. július 1-én megkezdvén, távolléte idejében őtet Berkes és Haracsék főpénzügyi tanácsosok helyettesítik.

A dohány- és szivarfogyasztás. A m. k. dohányigazgatóság által a most kiadott kimutatás szerint Magyarországon a dohány- és szivarfogyasztás ez év négy első hónapjában emelkedett és a bevétel egy negyed millióval meghaladja a múlt év hasonló időben elért bevételt. Az összjövedelem a jelzett időben volt 15 533,581 frt 53 kr (+ 241,548 frt 50 kr = 1.5 százalék). Az általános elárúsításba bocsátott dohánygyártmányokból eladatott: burnót 16,068 kgr. (= 227 kgr. = 1.3 százalék), pipadohány 154,681 kgr. (= 18,261 kgr. = 10.5 százalék), pipadohány csomagokban 167,002,981 csomag (= 2393 = 1.4 százalék), szivarok 152,290,350 drb (= 5,326,428 drb = 3.3 százalék). Az itt elősorolt gyártmányok fogyatéka a múlt évi hasonlóidőszaki eredménnyel szemben a következőknél jelezhető, mint legnagyobb: a szivaroknál a Brazil-fajta (= 51.2 százalék, Britan-

nika (= 13.3 százalék) és Portoriko (= 12.1 százalék). A rövid virginia szivarok fogyasztása 114.5 százalékkal emelkedett. Szivarkákból eladatott 289,136,826 drb (+31,955,920 darab = + 12.4 százalék). Különösen a »Memphis« (+ 38.2 százalék), »dráma« (36 százalék), »hölgy« (19.3 százalék) szivarkáknál ily módon emelkedett a fogyasztás. A Havanna-szivarokból általános forgalomban 98,650 drb (= 27,576 drb = 18 százalék) eladatott. Az általános forgalomnak bevétele tett 14,110,192 forint 81 kr (+ 80,279 frt 34 kr = + 0.5 százalék). A különlegességi árudákból eladatott: burnót 35 kgr. (+ 2 kgr.), pipadohány 73,124 kgr. (+ 3502 kgr.), pipadohány csomagolva 291,390 csomag (= 26,666), szivarok 3,465,968 darab (= 206,510 darab), szivarkák 11,498,050 drb (+ 1,790,085 drb), külföldi Havanna-szivar 261,999 drb (41,496 drb), Manila- és Mexikó-szivarok 418,425 drb (= 147,150 drb), török-szivarok 669,700 drb (= 143,150 drb), egyiptomi szivarok 2,182,150 drb (+ 411,375 drb). A különlegességi forgalom-bevétele tett 1,423,388 forint 72 krt (+ 161,369 frt 22 kr = + 12.8 százalék).

Amerika kontra Ausztria-Magyarország. Két év előtt az Északamerikai Egyesült-Államok Hazleton nevű városában sztrájk ütött ki a munkások közt, akik egy része magyar, osztrák és német alattvaló volt. A sztrájk elfojtására a hazletoni sheriff a polgárőrséggel vonult ki s midőn az ösztöcsődült munkások nem oszlottak szét, éles tőléssel közéjük lövött. Tömerdek ember megsebesült, hatvanhárom pedig meghalt. Óriási volt akkor a főlháborodás nemcsak Európában, hanem Amerikában is, a kormány pedig sietett a sherifet elfogatni és törvényeszkék elé állíttatni. Az érdekelt államok nagykövetei megtették a kellő erélyes lépéseket, az Unió kormánya pedig megígérte, hogy példásan megbünteti a vérengzés okozóját. Közbejött azonban a spanyol háború: a hazletoni ügy lekerült a napirendről. Egy pár hatóság suba alatt elintézte, felmentette a vérengző sherifet, a kárterítést követelő kormány pedig azt a lakonikus választ kapták, hogy ez a sztrájkolók sorsa. Amióta az amerikaiak levertek Spanyolországot, nagyon foghegyről beszélnek az európai kormányokkal és csöpp gondjuk sincs arra, hogy az idegen hatalmak jogos követeléseit tekintetbe vegyék. Nagykövetségünk mégis megkísérelte, hogy elégteltel szerez ezért a sérelmért. Perújítást követelt, amelyre a minap jött meg az Unió kormányának a válasza. Ez a válasz méltó produktuma a nekiduzzadt yankeegöngnek. Azt üzeni az Unió, hogy a perújítást nem enged meg s annak a további ajánlatnak tárgyalásába sem bocsátkozik, hogy az ügyet egy választott bíróság vizsgálja felül. Vajjon mit üzen erre vissza Goluchowski Agenor ur?

A királyrészvény. A napokban Londonban külön árverést hirdettek ki egy részvényre. Ritka részvény ez, London egész bankarvilága összegyűlt az árverező csarnokban. De nagy volt a meglepetés és bosszúság, mert kihírdették, hogy az árverés elmarad, mert kilátás van rá, hogy magánvevő veszi meg a részvényt. A kikiáltási ár száztizezer font, a magánvevő felajánlott száztizennégyezer fontot, tehát körülbelül másfélmillió forintot. Jó üzlet így is, talvaly a részvény harminczötezer forintot jövedelmezett osztalék fejében. A részvény neve különben királyrészvény (angolul kings share) és tulajdonosa részese a New River Companynek, amely társaság vízzel látja el Londont. Igen nevezetes a története is ennek a részvénynek. A születése évszáma 1609. Ekkor történt ugyanis, hogy egy Hugh Myddleton nevű kalandor arra a gondolatra jutott, hogy vízvezetékekkel látja el Londont, amely már akkor

is elég nagy volt. Hamarjában monopoliomot szerzett a vállalatának s megkezdte a munkát. De a pénze nemsokára elfogyott s ekkor füt-fát megostromolt pénzért. Nem akadt senki. Ekkor Myddleton gondolt merészet és belevatta Anglia akkori királyát, Stuart I. Jakabot, aki nyakig tele lévén az adóssággal, kapva kapott az ajánlaton. Beállott a kalandor csendes társának. A New River Companynek ök ketten voltak az első részvényesei. Részjegy is kettő volt csak persze; a királyét úgy hitták, hogy: king's share, Myddleton-ét pedig ugy, hogy: adventurer's share (kalandor-részjegy). A jövedelem, amely évről-évre gyarapodott, békésen megosztottak. A békés együttlét el-tartott 1625-ig. Akkor meghalt a király, nemsokára a társa is s a részvényeket utódaik örökölték. Nemzedékről-nemzedékre szállottak a részjegyek s a gazdáik azóta alaposan föl-szaporodtak. Fel is osztották azért a két rész-vényt kisebb porciózokra s ilyen volt az a rész-jegy is, amely lázba kergette az egész londoni pénzes-világot. Hogy pedig olyan ritkán van ehhez a részjegycseréhez szerencséje a vilá-gnak, annak oka eléggé természetes. Az apró részvények is fel vannak ugyanis darabolva tí-zedekre, századokra, meg ezredrészvényekre is, már pedig az tisztára csoda, hogy az ilyen ezer darab ezredrészjegy egy ember kezébe kerüljön. Az előző két században nem is volt erre egyetlen egyszer sem eset. Ebben a szá-zadban is csak egyszer, amikor aztán vagy száztizenötezer forintot adtak meg érte.

Mrs. Elsa Gray cigarettája. Amerikában, — szinte hihetetlen, — megszólják azt a höl-gyét, aki nyilvános helyen füstöl. Egy előkelő vendéglőben ült a minap Mrs. Elsa Gray a férjével és egy barátjával és józúien szitta a cigarettáját. Mr. Tavenner, a vendéglős, fel-háborodva ezen a hallatlan „nőietlenségen“, oda ment hozzá és felszóllította, hogy ne cigarett-lázzék Mrs. Elsa Gray azt felelte, hogy még ál-mában sem engedi magát a szabad akaratá-ban korlátozni és felszóllította Mr. Taven-tert, hogy törődjék inkább a konyhájával és egyéb szakbeli dolgaival. A vendéglős erre rendőrt hivatott és a békebíróhoz kísértette az urhöl-gyét. A békebíró pedig ítelt. Fölmentette Mrs. Elsa Grayt, azzal a megokolással, hogy jussa volt a cigarettázásra, valamint a vendéglősnek is jussa volt ahhoz, hogy kiutasítsa, végül a rendőrnök is jussa volt ahhoz, hogy a nemes urhölgyet letartoztassa. Ahol ennyi embernek van igaza, kinek van hát igaza?

A vetések állása a külföldön. Románia. A bukaresti konzul jelenti, hogy bár az utóbbi napok alatt ismételve volt országos eső, a buza- és kukoricatermés csak kevés helyen lehetett jó hatással. A kukorica a volt szárazság daczára az egész országban kedvezően áll. Botosani, Braila, Constanza, Fulcin, Jefar Nuscel, Neamt Putna, S. Sarut, Romanati, Tecucia, Telornán, Tulcen és Voaslui kerületekben a buza várható termésözama a középátlag felére, több helyen pedig egy harmad részére hanyatlott. Spanyolország. A barcelonai főkonzul jelenti, hogy az utolsó napok alatt több felé volt eső, mely a mezei terményekre, főleg a gumós növényekre és a kukoriczara jötekonyan hatott. Alicante, Laceres, Leán, Salamancza, Segovia, Sevilla és Ternel tartományokban a tartós szárazság és forró szárító szelek a termésben sok kárt okoz-tak. A saskák Almeria és Laceres tartományok-ban a termés nagy részét elpusztították.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Mindazon tisztelt nagy dohányárus urak, akik lapunkat járatták, de az előfizetési pénz beküldeni eddig elmulasztották, tisztelettel értesített-nek, hogy mi mindazokat, akik megküldött la-punkat magtartják, előfizetőinknek adóig tart-juk, míg arról le nem mondanak, illetőleg azt vissza nem küldik. Ennélfogva batrak leszünk előfizetési pénzünket a költség felszámításával póstautánvét mellett eszközölni ott, ahol a posta-utalvánnyal való beküldéssel nem találkozunk.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT. Der allgemeine Konsum. — Eine Genossenschaft der Grosstrafikanten — Vermischtes. — Annoncen.

Der allgemeine Konsum.

An anderer Stelle veröffentlichten wir den Ausweis des in den ersten drei Monaten des laufenden Jahres zu verzeichnenden Konsums, dessen Endziffer im Geldwerthe ausgedrückt 15.553,581 Gulden ausmachen und dessen Mehreinnahme 241,548 fl. 50 kr. beträgt.

Diese Mehreinnahme ergibt sich zum grössten Theile aus den Konsum der Zigarretten, die wir ohnehin bereits seit Jahren kontinuierlich steigen sehen. Sehr deutlich lässt sich aus den ausgewiesenen Ziffern die Thatsache entnehmen, dass der Konsum, beziehungsweise der Konsum massgebend ist, wenn man bezüglich der Güte des Produktes Nachforschungen hält. Der Konsumt wirft sich nicht mit Unrecht auf jene Sorten, welche entsprechend ihrer Preislage qualitativ gut sind. So finden wir, dass die »Memphis« um 38% im Konsum gestiegen, die »Drama« um 36%, zwei Sorten, welche wirklich allen anderen Sorten in gleicher Preislage vorzuziehen sind.

Ist auch in den Konsum der Zigarretten eine erfreuliche Steigerung zu verzeichnen, so deprimirt die Abnahme des Zigarrenkonsums desto mehr. Man wäre geneigt einen Augenblick lang die erhöhte Konsumziffer der Zigarretten mit der Abnahme des Zigarrenverbrauches in Verbindung zu bringen, wenn irgend ein Anhaltspunkt dafür vorhanden wäre. Allein das ist es nicht. Der riesig grosse Konsum der Zigarretten ist natürlich und kann vollständig nachgewiesen werden woher er rührt. Das Zigarrettenrauchen der Frauen und Kinder, die Abnahme des Tabakrauchens bei den Arbeitern, welche die Pfeife durch die Zigarette ersetzt haben, diese und ähnliche Vorgänge fördern das Zigarrettenrauchen erheblich und tragen zu dem grossen Konsum wesentlich bei. Was dagegen den Ausfall bei den Zigarren verschuldet, das liegt einerseits in den seit nunmehr drei Jahren andauernden schlechten Geschäftsverhältnissen, wie es auch andererseits Ursachen gibt, welche einen Rückgang zur Folge haben.

Namentlich zwei Sorten sind es, bei welchen der Rückgang ein äusserst auffälliger sein muss und zwar erstens aus dem Grunde, weil es die Zigarren des Volkes sind, von denen die Rede ist, nämlich die Zigarren à 5 Kreuzer und 3½ Kreuzer, aber auch darum, weil diese beiden Sorten bis vor Jahresfrist viele Jahre hindurch von einem Konsortium geliefert wurden und nur ein sehr geringer Theil derselben aus inländischen Fabrikaten bestand.

Doch nicht etwa, dass wir die durch ein Konsortium gelieferten Zigarren, als besseres Produkt, wie es das unsere ist, kennzeichnen wollen, nein, gerade im Gegentheil. Unsere Tabak-Produkte waren ganz entschieden besser und sind es auch heute noch. Allein man weiss, wie wenig auf dem Geschmack des Publikums in dem Augenblick zugehen ist, wo es die

Zigarren wählt und kauft. Soll man unparteiisch sein, so muss zugestanden werden, dass diese gelieferten Zigarren in Bezug der Farbe und des Aussehens jedem Geschmacks Rechnung trug und dass das Auge des Käufers bestochen wurde, wenn er die Waare erblickte. Dadurch erhielt jedoch das Renommé der beiden Sorten ein ganz besonderes Lustre, indem unsere Zigarren dem Geschmacks, die fremde jedoch dem Aussehen nach entsprechen, und da der Käufer einen Unterschied zu machen kaum in die Lage kommt, so gingen die beiden Sorten bis zu dem Augenblicke flott ab, wo fremdes und einheimisches Produkt abwechselnd verkauft wurden. Dass in diesem Umstande kein Vortheil gelegen war, das zeigt sich heute. Man darf eben den Käufer nicht nach Belieben bald an dieses, bald an jenes Fabrikat gewöhnen, wenn es einem darum zu thun ist, dem eigenen Fabrikate einen Aufschwung zu Theil werden zu lassen.

In Ermangelung der lichten Deckblätter, welche Jahre lang anhielt und in Ermangelung leichter Zigarren, überhaupt wurde es den aus Deutschland stammenden leichten Sorten, welche wie Stroh verflackerten, sehr leicht die Gunst solcher Raucher zu erwerben, die eben nur schwache Raucher sind. Beweis dafür bietet die F. Zigarre, die in den letzten Jahren ins Fabelhafte gestiegen war. Diese Sorte Zigarren aber ist bekanntlich für Sonntagsraucher bestimmt und da zu derselben jetzt wieder ein guter kräftiger Tabak verwendet wird, sinkt deren Konsum kontinuierlich.

Aus dem Allen ergibt sich, dass die Fabrikation Sorge dafür tragen muss, ein einheimisches Produkt herzustellen, welches den Raucher befriedigt. Die aus Deutschland bezogene Zigarren haben den Beweis erbracht, dass auch schlechte Zigarren einen grossen Absatz erzielen können, wie umgekehrt gute Zigarren einen geringen Absatz. Daran ist nichts Merkwürdiges und zu staunen braucht man darüber auch nicht, denn die Thatsachen sprechen deutlich genug. Es fragt sich nur, wie die Zigarren hergestellt werden sollen, um die Raucherwelt zu befriedigen. Form, Farbe, Aussehen, das alles entschädigt für selbst geringwerthigen Inhalt. Wollen wir auch nicht dem Umstande das Wort reden, wonach zu der Zigarrenfabrikation schlechteres Material verwendet werden soll, so müssen wir gleichwohl ausdrücklich betonen, dass das Aussehen des Fabrikates in erster Reihe in Betracht zu kommen hat. Umsonst beharrt der Fachkenner auf seinen Standpunkt, dass dieses oder jenes Deckblatt ein gutes oder edles ist. Der Raucher als Nichtfachmann ist dazu berufen ein Urtheil über die Güte des Produktes abzugeben, denn er kauft und bezahlt es.

Dass die Rauch- und Schnupftabake im Rückgange begriffen sind und deren Konsum abnimmt, finden wir sehr natür-

lich. Die Zeiten haben sich eben geändert und die Pfeife ist nur noch Etwas, was man als Erbstück aufbewahrt, wenn sie kostbar ist. Kaum dürften auch für den geschnittenen Rauchtobak bessere Zeiten je wieder kommen. Daher ist es auch ganz zwecklos auf dessen Fabrikation mehr Gewicht zu legen, als dies ohnehin geschieht. Dagegen wäre, so wie wir dies jüngst in einem Artikel ausgesprochen haben, ein Export unserer ausgezeichneten Rauchtobake sehr zu empfehlen und zwar nicht als Rohtobake, sondern als geschnittenes, in entsprechenden Packetten fertiges Fabrikat. Dem Schnupftak jedoch wieder zu einem wesentlichen Konsum zu verhelfen, wäre ebenso aussichts- als zwecklos, nachdem seine Anhänger immer mehr und mehr vom Erdboden verschwinden und die jüngere Generation denselben als Genussmittel gar nicht kennt. Der Konsum im Allgemeinen ist gestiegen und zwar um nahezu einer viertel Million Gulden innerhalb vier Monate und dieses Resultat ist erfreulich. Allein, man verkenne durchaus nicht die Ursachen dieser Steigerung und beachte wohl den Umstand, bei welchen Sorten diese Steigerung eingetreten und wo dagegen ein Sinken des Konsums zu verzeichnen ist. Dass der Ausfall bei den Zigarren ein solch' immenser, gibt Stoff genug zu denken und fordert unbedingt die Wachsamkeit heraus, die nothwendig ist, um das verlorene Terrain wieder zu gewinnen, beziehungsweise dasselbe zu vergrössern. Dass dies erreichbar ist, daran zweifeln wir keinen Augenblick, auch wird kein Mensch daran zweifeln, der die verschiedenen Wandlungen, welche der Zigarren-Konsum bisher durchgemacht, genau kennt.

Eine Genossenschaft der Grosstrafikanten.

(Fortsetzung.)

Nicht auf einmal, sondern successive hatten sich die Erwerbsverhältnisse im Verschleisswesen verschlechtert. Die Grosstrafikanten konnten dagegen nichts thun, zumal die Konkurrenz auch hier ihre raue, vernichtende Hand angelegt hatte. Legt ein Grosstrafikant seine Lizenz zurück, so gibt es zahlreiche Bewerber, die um die billigsten Provisionssätze den Verschleiss besorgen wollen, aus welchem Grunde sich dann auch die Grosstrafikanten mit dem geringen Verdienste zufrieden geben.

Nun aber, darf man nicht vergessen, dass es sich hier um einen Artikel handelt, welchen der Staat erzeugt und in den Handel bringt. Der Staat aber ist denn doch nicht mit Privat-Spekulanten und Unternehmern zu vergleichen, die überall und allenthalben nichts anderes als ihren Vortheil suchen. Der Staat hält gewisse Grenzen ein, die der Private im geschäftlichen Leben nicht kennt und theilweise ist er auch seinen Staatsbürgern gegenüber hiezu verpflichtet. Den Privaten hat es sehr wenig zu kümmern, ob der Kontrahent, ist er eine Verpflichtung eingegangen daran auch zu Grunde geht, während

dem Staat das sehr viel zu kümmern hat. Und so wie der Staat auf der einen Seite nimmt, so sehen wir täglich den Fall, dass er auf der anderen Seite gibt. Nicht anders ist es aber auch beim Tabak-Monopol bestellt, das heisst — wenn man die Verhältnisse klarlegt, wenn man überzeugt und — was die Hauptsache ist — darum ansucht.

Das sind nun sehr bekannte Thatsachen, die Jeder für sehr natürlich finden wird. Doch was nützen sie dem Einen, was nützen sie dem Andern! Der Einzelne spielt dabei überhaupt keine Rolle, denn mit vollem Rechte wird man ihm sagen, dass man die Verhältnisse seinethalben nicht ändern wird. Um geänderte Verhältnisse herbeizuführen, dazu bedarf es der Mitwirkung aller, oder zumindest des thätigen Eingreifens Vieler. Das ist bisher nicht geschehen und deshalb wird es, statt besser, immer schlimmer, was auch gar nicht anders möglich ist.

Sechs Jahre lang bemühen sich diese Blätter vergeblich, die den Grosstrafikanten dringend notwendige Genossenschaft insoferne ins Leben zu rufen, als sie die Idee hiezu fort und fort propagiren. Vierundvierzig Jahre lang entbehren die Grosstrafikanten eines Sprachrohres, wie dieses ist, eines Organes, das ihre Rechte vertheidigt, eines Blattes, das ihre Wünsche und Beschwerden verkündet. Wir denken, dass so mancher jener grossthuenden und grosssprechenden Herren, wie sie unter den Grosstrafikanten nicht selten zu finden sind, schliesslich doch einsehen wird, dass diese Blätter nichts anderes gewollt haben, als all das beseitigt zu wissen, was schädlich, all das angeregt zu haben, was nützlich ist. Und das Nützlichste, ja Unentbehrlichste, was wir bisher angeregt, besteht darin, indem wir der Begründung einer Genossenschaft das Wort reden. Mögen daher diejenigen, welche stets und immer alles zu bekritteln wissen, sich endlich zu einer männlichen That aufrufen und dasjenige schaffen, was schaffenswerth ist. Was uns betrifft, so widerholen wir, dass man uns stets in vorderster Reihe sehen wird, wenn es gilt für die Wohl-

fahrt des Grosstrafikantenstandes einzutreten. Nicht etwa, dass wir die Mühe scheuen würden, die Arbeit zu übernehmen, welche die Gründung einer derartigen Genossenschaft erfordert, im Gegentheil, wir setzen gerne unsere ganze Kraft hiefür ein. Dagegen wollen wir aber in erster Reihe mit Männern in Verbindung treten, denen es heiliger Ernst um die Sache ist und die opferfreudig mit uns Mühe und Arbeit theilen. Haben sich diese gefunden, dann werden wir sowohl publizistisch, als auch werktätig für die Organisation einer solchen Genossenschaft eintreten. Bis dahin aber können wir nichts anderes thun, als blos auf diesem unserem berufsmässigen Wege, fortwährend darauf hinzuweisen, dass es gerade die Grosstrafikanten sind, die mehr als jeder andere Beruf ein festes Zusammengehen aller seiner Interessenten dringend bedarf.

Vermischtes.

Personalien. Herr Ministerialrath Dr. Perleberg hat am 1. Juli seinen sechswöchentlichen Urlaub angetreten. Während dessen Abwesenheit vertreten ihn die Ober-Finanzräthe *Berkes* und *Horawsek*.

Der Tabak- und Zigarrenkonsum. Nach dem jüngsten Ausweise der königlich ungarischen Tabakregie hat der Zigarren- und Tabakkonsum in Ungarn in den ersten vier Monaten des laufenden Jahres eine weitere Steigerung erfahren; die Einnahmen sind gegenüber denen der entsprechenden Periode des Vorjahres um eine viertel Million gestiegen. Die Gesamteinnahmen im betreffenden Zeitraume betragen 15,533,581 fl. 53 kr. (+ 241,548 fl. 50 kr. = 1.5 Prozent). Von den im allgemeinen Verkehr befindlichen Tabakfabrikaten wurden verkauft: Schnupftabak 16,068 Kilogramm (= 227 Kilogramm = 1.3 Prozent), Pfeifentabak 154,681 Kilogramm (= 18,261 Kilogr. = 10.5 Prozent), Pfeifentabak in Päckchen 167,002,981 Päckchen (= 2393 = 1.4 Prozent), Zigarren 152,290,350 Stück (= 5,326,428 Stück = 3.3 Prozent). In all den angeführten Fabrikaten ist der korrespondirenden Periode des Vorjahres gegenüber eine Abnahme zu verzeichnen, bei den Zigarren zeigen die Sorten Brasil (= 51.2 Prozent), Britannika (= 13.3 Prozent) und Portoriko (= 12.1 Prozent) die grösste Abnahme.

Der Konsum der kurzen Virginiazigarren ist um 114.5 Prozent gestiegen. — Zigaretten wurden verkauft 289,136,826 Stück (+ 31,955,920 Stück = + 12.4 Prozent). Insbesondere hat der Konsum der Zigarettenorten „Memphis“ (+ 38.2 Prozent), „Drama“ (36 Prozent), „Damen“ (19.3 Prozent) zugenommen. Von Havanna-zigarren wurden im allgemeinen Konsum 98,650 Stück (= 27,576 Stück = 18 Prozent) verkauft. Die Einnahmen im allgemeinen Verkehr betragen 14,110,192 fl. 81 kr. (+ 80,179 fl. 34 kr. = + 0.5 Prozent). Im Verschleiss von Spezialitäten wurden verkauft: Schnupftabak 35 Klg. (+ 2 Kilogramm), Pfeifentabak 73,124 Kilogramm (+ 3502 Kilogramm), Pfeifentabak in Päckchen 291,390 Päckchen (= 26,666), Zigarren 3,465,968 Stück (= 206,510 Stück), Zigaretten 11,498,050 Stück (+ 1,790,085 St.), ausländische Havanna-Zigarren 261,999 Stück (= 41,496 Stück), Manila- und Mexiko-Zigarren 418,425 Stück (= 1710 Stück), türkische Zigaretten 669,700 Stück (= 143,150 Stück) egyptische Zigaretten 2,182,150 St. (+ 411,375 St.). Die Einnahmen im Spezialitätenverkehr betragen 1,423,388 fl. 72 kr. (+ 161,369 fl. 22 kr., = + 12.8 Prozent).

Hilfsredakteur: Franz Heltal.

Mörathon

egy imprágnált, zamatos gyögyfűkeverék cigarettá- és pipadohányhoz

Örömmel szítja az ember kitűnő tulajdonságait!

Rögyújta bármily dohánynyal, az utóbbi égető csipős íze élvezés

A legégszágosabb keverék cigarettá- és pipadohányba

Tekintve azt, hogy Mörathon a nikotin tartalmas hatását a gyomorra paralizálja, minden dohányzónak nélkülözhetlen

Hat rész pipadohányt vagy negy rész cigarettadohányt követeltek

Orvosok által minden dohányzónak ajánlatik

Nagy csomag 30 kr., kis csomag 10 kr. külén vagy és csomagolás pipadohány és külön cigarettadohány részére.

Próbaküldemény: 10 kis csomag bérmentve 1 frt 26 kr utánvet mellett.

Vizszonteladónak jóvedelmész. — Egyedüli készítő:

Mörath Tiivadar gyögyfűkeverés, Grac.

Vozóképvisező Magyarország és a lars-országok részére.

Dvorszák János, Budapest, VI., Gyár-u 43.

„LE GRIFFON“

„LE SUBLIME“

anerkannt bestes und feintes echt französisches
ZIGARETTENPAPIER.

Unentbehrlicher Artikel in den k. u. Tabak-Gross- und Kleintrafiken!

LOHNENDER VERSCHLEISS,
weil von Jedermann verlangt.

GENERAL-DEPOT:

GOLDZIEHER GÉZA

Budapest, V., Sas-utca 29. szám.